

ÖNÉLET

1940. január 3-án születtem Budapesten, tüdőbeteg és (a háború miatt) rosszul táplált lévén előbb mindenféle szanatóriumokat jártam ki, aztán rosszabbnál rosszabb iskolákat, melyekben az volt a közös alapelv, hogy a gyerek nem ember, köteles mindent eltűrni, és tartani a száját. Ez adta meg azt az alapérzést, hogy közöm van másokhoz, akikkel szintén igazságtalanság történik. Lázongóvá neveltek, ami előbb abban jelentkezett, hogy mindenféle mozgalmi (úttörő, DISZ, stb.) harcokat próbáltam megvívni, de mindig cserben hagytak azok, akikért kiálltam, másfelől meg a tanároknak és iskolaigazgatóknak szikrája se volt méltányosságnak vagy igazságérzetnek. A berzenkedésből és tiltakozásból, amit ez szült, született meg az írás vágya, verseké és prózáké.

1956. október 3-án jelent meg az első versem nyomtatásban, s ettől fogva nem volt nyugtom, és mint a legtöbb ifjú költőn, rajtam is kitört a publikálási viszketegség. Ez vitt el szinte gyerekfejjel 1957-ben az Élet és Irodalomhoz, majd 1958 végén három verssel szerepeltem a *Tűztánc*-antológiában, ahol a 21 költő közül én voltam a legfiatalabb, s egyúttal az egyetlen, akinek soha a nevét se írták le a kritikák – bezzeg később, amikor a kultúrpolitika már úgy döntött, hogy mi vagyunk az irodalom rákfenéi, és szidalmak, meg képtelen rágalmak özöne zúdult a kötetre, tűztáncosnak számítottam én is. Akkor döntöttem el, hogy dacból, tüntetésből, csakazértis felvállalom a tűztáncosságot. 1963-ban, utolsóként az együtt indultak közül, megjelent az első verseskötetem *Emberi hitben* címmel.

Dolgoztam öt hónapig, havonta hosszabbított szerződéssel, gyakornokként a Művelődési Minisztérium sajtóosztályán, egy évig a Színháztudományi Intézetben, voltam állás nélkül, aztán színházi, majd rádiódramaturg lettem, később a *Magyar Nemzet* rádió- illetve a *Kritika* filmkritikusa. Tizenkét évig dolgoztam könyvkiadóknak, előbb a Kossuthban, majd a Móra Kozmosz szerkesztőségének vezetője lettem. Olvasószerkesztőként töltöttem egy évet a *Köztársaság* című hetilapnál, majd 1993-tól 2006-ig a Magyar Hírlapnak írtam heti rendszerességgel publicisztikákat, előbb *Szúrópróba*, később *Színrebontás* címmel. Utóbbi rovattal 2006 végén, amikor a *Magyar Hírlap*ból szélsőjobbaldali orgánus lett, nemcsak én váltam nemkívánatos szerzővé, de a lap is az én számomra nemkívánatos, sőt

szégyellnivaló orgánummá. Akkor költöztem át az *Élet és Irodalom* hasábjaira.

Ezekből az írásaimból eddig négy kötetnyi jelent meg – az ötödik is készen van, *Makó szomszédja Jeruzsálem, avagy jobboldal kontra demokrácia* lenne a címe, ha megjelenne, de erre (ahogy elnézem jelen viszonyainkat) semmi esély. Drámámat (*Az ördög győz mindent szégyenleni*) 1985-ben mutatta be a kisvárdai Várszínház, majd a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház. 1996-ban, jobb híján saját kiadásban, megjelentettem válogatott verseimet (*Este a körmönfonóban*), amely gyűjteményről az egész magyar irodalmi sajtónak egyetlen, tíz soros inszinuáció volt a mondanivalója, vigaszomul legfeljebb az szolgált, hogy e tíz sor szerzőjéről nemsokára kiderül: a III/3-as ügyosztály ügynökeként épült be az irodalmi életbe. A versírástól egyebek közt ez (meg a negyven évnyi visszhangtalanság) lassan elvette a kedvemet, és az az érzésem is megszűnt, hogy létezik még bármiféle közös nevező az olvasókkal. Az ország megosztottsága azt az illúziót szüntette meg, ami nélkül nem lehet verset írni. Maradt a próza, a publicisztikai írásokon túl és mellett a regények.

Huszonhárom eddig megjelent könyvem közül hét verseskötet, nyolc regény, a fennmaradók tárcagyűjtemények, illetve van egy válogatás a filmkritikáimból. Legnagyobb vállalkozásom önéletrajzi trilógiám, ennek első kötete, a *Voltomglan* itthon kétszer, 2002-ben és 2007-ben jelent meg, német fordítása *Nichtvordemkind* címmel szintén kétszer, 2009-ben pedig *Non davanti ai bambini* címmel olaszul. Folytatása, a *Tévelygések kora* 2009-ben, a zárókötet, *A barátságsszédelgő* pedig 2010 karácsonyán.

Publicistaként háromszor részesültem elismerésben: 1990-ben Gábor Andor-díjat, 2000-ben Pulitzer-emlékdíjat, 2004-ben Magyar Lajos-díjat kaptam.

Íróként soha semmit.

Nyerges András